

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Carnotovy baterie využívající odpadní teplo – analýza a optimalizace konfigurací a parametrů systému
Jméno autora:	Miroslav Rathan
Typ práce:	diplomová
Fakulta/ústav:	Fakulta strojní (FS)
Katedra/ústav:	Energetiky
Oponent práce:	Michal Kolovratník
Pracoviště oponenta práce:	ČVUT v Praze, FS, Ú12115

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání náročnější

Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.

Spektrum prakticky aplikovatelných, ekonomicky i ekologicky přijatelných a zároveň provozně spolehlivých technologií pro akumulaci elektřiny s potřebnými rozsahy parametrů není přes mnohaleté úsilí řady špičkových světových pracovišť příliš široké. Přitom potřeba takových akumulačních technologií v kontextu razantních koncepčních změn v energetice výrazně vzrůstá. Zadání práce považuji i z pohledu diplomových závěrečných prací za náročnější a velmi aktuální.

Splnění zadání splněno

Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.

Závěrečná práce splňuje všechny body zadání v přiměřeném rozsahu.

Zvolený postup řešení správný

Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.

Pro řešení práce je zvolený postup správný a metody řešení přiměřené požadavkům zadání. Kladně hodnotím využití prostředí MATLAB.

Odborná úroveň B - velmi dobře

Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.

Práce prokazuje, že se posluchač solidně orientuje v řešené problematice. S ohledem na fakt, že tematika Carnotových baterií (CB) je relativně nová a z pohledu praktických aplikací dosud nedořešená, si musel většinu poznatků doplnit samostudiem a při rešerši odborné literatury. Kvalitu jeho znalosti odráží solidní odborná úroveň posuzované DP. Provedené energetické bilance všech uvažovaných variant CB jsou za přijatých předpokladů a zjednodušení řešeny až na drobné výjimky správně. Podobně je to i s citlivostní analýzou a základním jednoduchým nákladovým zhodnocením CB.

Otázkou je, zda pro variantu CB se studeným uložištěm je vyjádření účinnosti zpětné konverze energie s použitím rovnice (2) fyzikálně správné.

K folkloru mnoha závěrečných prací, i této, patří chybné uvádění tepla ve (W).

Několik z připomínek oponenta je uvedeno následně v dalších komentářích.

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce C - dobře

Posuďte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posuďte typografickou a jazykovou stránku.

Formální i jazyková úroveň práce je dobrá až uspokojivá. Autor se nevyvaroval řady gramatických chyb, překlepů, ale i nelogických formulací, mezi nimi např.: „Hmotnostní tok pracovní látky procházející kompresorem se během expanze..., ...účinnost celkové konverze zpětné energie..., ... má životnost při nižších životnostech..., Součástí schémat jsou kromě popisů, uvedené taky vstupy a výstupy médií z tepelného čerpadla a ORC oběhu, v podobě zdrojů a odvodu tepla..., atd.

Větší pečlivost by si zasloužila prezentace překládaných odborných termínů a textů. Autor např. na str. 20 používá 3 označení pro jeden typ uložiště: latentní uložiště tepla, latentní tepelné uložiště, uložiště latentního tepla. Pokládá snad tato označení za ekvivalentní, resp. je z nich alespoň jedno správné? Také „Na Erlangsko normimberské univerzitě...“ dává prostor pro

zlepšení a Build in Volume Ratio se obvykle nepřekládá jako poměr vnitřních objemů kompresoru.

Ke zvýšení přehlednosti práce i prezentovaných výsledků by přispělo: věnování více pozornosti a času popisné části (řadu údajů musí čtenář odhadovat či pracně hledat, některé v práci zcela chybí); konzistentní provedení obrázků i značení variant; sjednocení značení stavů a hodnot na obrázcích a v příslušných rovnicích (např. na obr 15 a 19); sjednocení měřítek resp. rozsahů na osách (např. na obr. 22 a 23). Opakovaná prezentace obr. 23 je naopak zbytečná. Není zřejmé, z čeho vychází značení stavů (1-7) na obrázku 41 a (1-6) na 42,... , atd.

Výběr zdrojů, korektnost citací

B - velmi dobře

Vyjádřete se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posuďte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Výběr zdrojů je správný a s ohledem na řešenou problematiku dostačující. Korektnost citací je přijatelná.

Další komentáře a hodnocení

Vyjádřete se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Vložte komentář (nepovinné hodnocení).

Několika následujícími připomínkami bych chtěl upozornit autora DP na fakt, že je stále co zlepšovat. Bylo by proto vhodné se zamyslet nad tím:

- Zda jsou všechny principy funkce systému TI-PTES na obr. 2 zakresleny správně.
- Zda je rekuperace v oběhu TČ na obrázku 12 zakreslena správně.
- Zda je COP opravdu účinnost tepelného čerpadla (viz kap. 4.2).
- Zda „součástí této diplomové práce bylo vytvoření semi-empirického modelu kompresoru a expandéru“ (viz kap 5), nebo jsou tyto modely pouze převzaty z prací [17] a [18].
- Z jakých hodnot je určena účinnost cyklu ORC (7.49) pro variantu ($T_C = 1$, $ORC = 1$) v tabulce 4.
- Zda by nebylo vhodné uvedení zdrojů a hodnot: konstanty mechanických ztrát $a_{i,1}$, koeficientu sdílení tepla $b_{hl}, \dots$
- Jak probíhá expanze, pokud je „nevratná adiabatická za konstantního měrného objemu 4-5“.
- Zda je teplota zdroje tepla na vstupu tepelného čerpadla pro provedenou citlivostní analýzu 70 °C (viz text DP) nebo 60 °C (viz obr. 32).
- Zda jsou hodnoty COP v tabulce 6 opravdu počítány jako chladicí faktor, jak je naznačeno v textu.
- Co znamená označení EXP/SU u tlakového poměru.
- Zda je pokles účinnosti způsoben výrazným vlivem mechanických ztrát (viz kapitola 7.4) nebo se projevuje nadhodnocení účinnosti expandéru v základním modelu.
- Zda je indexace v rovnicích (10) a (11) korektní.
- atd.

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Sumárně úroveň přístupu posluchače k řešení zadaného náročnějšího tématu, formu rozpracování bodů zadání i vlastní oponovanou práci vnímám jako průměrné.

Při obhajobě ZP by měl být posluchač připraven reagovat například na následující dotazy:

- Jsou použité semi-empirické modely šroubového kompresoru a scroll expandéru univerzální, resp. bylo třeba zohlednit specifika pracovní látky a systému, v jehož modelu jsou aplikovány?
- Jak by měla být vyjádřena účinnost zpětné konverze energie u CB se studeným uložištěm?
- Jaké jsou, s ohledem na název DP, optimalizované parametry systému? atd.

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **B - velmi dobře**.

Datum: 18.6.2021

Podpis: